

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: Jézset 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Műfiszetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bédlés gasz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 31. szám.

Vasárnap, július 31.

Mit kell tudni az új bolettáról?

A Vasárnap július hó 3-án megjelent 27-ik számában ismerte-
tette a mezőgazdaságnak az 1932/33. gazdasági évre nyújtandó
kedvezményekről szóló 3400/M. E. sz. kormányrendeletet. E nagy-
fontosságú rendelet végrehajtása tárgyában a kormány 3500/M.
E. szám alatt újabb rendeletet adott ki, mely a Budapesti Köz-
löny (hivatalos lap) július hó 21-iki számában jelent meg.

A rendelet első része a gabonajeggyel és a lisztforgalmi
adóval foglalkozik.

A gabonajegy.

A gabonajegy olyan értékjegy, amely két részből áll: a
gabonalevélből és a szelvényből. A gabonajegy ára az 1932. évi
július hó 1. napjával kezdődő és az 1933. évi június hó 30-ával
záródó időszakra az átruházott gabona minden métermázsa

után 10 pengő, ebből a szelvény ára 4 pengő, a gabonalevél ára
6 pengő. A gabonajegy szempontjából az 5 kg-nál kisebb töredék-
mennyiséget figyelmen kívül kell hagyni, az 5 kg, vagy annál
nagyobb töredék mennyiséget pedig teljes 10 kg-nak kell
tekinteni.

Mikor kell gabonajegyet szerezni?

A gabona (buza, kétszeres és rozs) tulajdonjogát akár vissz-
terhes, akár ingyenes jogügylettel csak gabonajegy kíséretében
szabad átruházni. A 10%-nál több búzát vagy rozst, illetve
buza- és rozstörmeleket tartalmazó ocsut, konkolyt és rostaalját
szintén gabonának kell tekinteni. A gabonajegyet meg kell sze-
rezni akkor, ha a termelő a gabonáját pénzért eladja, ha a ter-
melő azt valamely neki átadott tárgy csereértéke, vagy vételára
fejében adja át; ha bér fejében szolgáltatja ki; ha a javára tel-

Newyork nyári üdülő- és szórakozóhelyének, a tengerparti Coney Island-nak egyik részlete, mely a közelmúltban leégett.

jesített munka ellenszolgáltatása, díja vagy bére fejében adja át; ha kölesön adja. Nem kell azonban gabonajegyet szerezni akkor, ha a gabona öröklés útján száll át.

Nem tekinthető tulajdonátruházásnak hányadrészes haszonbérlet esetében a haszonbérbeadó megillető hányadrészesnek az átadása. Hányadrészes bérlet tehát a feles, harmados, stb. gazdálkodás. Ilyen haszonbérlet esetén a haszonbérbeadó is részes a termelésben, a termelés minden kockázatát a föld tényleges művelőjével azonos arányban viseli, tehát a *gabona átadása nem tekinthető a tulajdonjog átruházásának. Gabonajegyet így nem kell adni.* Az a körülmény, hogy a haszonbérbeadó és a haszonbérbeadó a szükséges mezőgazdasági munkák megosztása tekintetében miként állapították meg, ennek a rendeletnek alkalmazása szempontjából teljesen közömbös. Gabonajegy kísérete nélkül történhetik a gabona átadása olyan esetekben is, amikor a tulajdonos valamely családtagjának engedte át a földjét, s annak ellenében a maga számára a termés valamely hányadrészesének, vagy meghatározott mennyiségű gabonának kiszolgáltatását kötötte ki.

A gabonajegy megszerzésének kötelezettsége vonatkozik minden olyan esetre, amikor a gabona átadása 1932. évi július hó 1. napja után történt, tekintet nélkül arra, hogy a tényleges átadás alapjául szolgáló jogügyletet esetleg már a jelen rendelet életbe léptése előtt kötötték. Ha a gabona 1932. évi július hó 1-je előtt adatott át és csak az ellenérték kifizetése történt később, ilyen esetekben az ellenérték kifizetése alkalmával *gabonajegy megszerzésére nincsen szükség.*

Mikor nem kell gabonajegy?

Gabonajegy kísérete nélkül szabad átruházni azt a gabonát:

1. amelyet a mezőgazdák egymás között mezőgazdasági vagy háztartási célra ruháznak át; 2. amelyet a mezőgazda a gazdasága részére végzett munkateljesítményért szolgáltat ki; 3. amelyet a mezőgazda a lelkésznek, tanítónak vagy az egyház más alkalmazottnak vagy a községi alkalmazottaknak javadalmazás címén szolgáltat ki; 4. amelyet a föld haszonbérletje a föld tulajdonosának, vagy haszonélvezőjének haszonbér címén szolgáltat ki; 5. amelyet a vámöröklésre jogosult vámöröklés (darálás) díja fejében a malomnak átad.

A fentiek alkalmazásában mezőgazdának csak olyan személyt lehet tekinteni, aki *mezőgazdasági termeléssel közvetlenül foglalkozik.* Azt a földbirtokost, vagy földhaszonélvezőt tehát, aki saját, vagy haszonélvezett földbirtokát haszonbérbe adta, ebben a vonatkozásban *mezőgazdának tekinteni nem lehet.* Mezőgazdasági termelésnek kell tekinteni a mezőgazdaságot általában, tehát tekintet nélkül arra, hogy gabona, kapásnövény, vagy más termény termelésre van-e berendezve. A szőlőgazdaságot, kertészetet, gyümölcsstermelést és zöldségtermelést a mezőgazdasággal egyenlő elbánásban kell részesíteni minden olyan esetben, amikor a *termelés elsősorban a termények rendszeres értékesítésének céljából, keresetszerűleg történik.*

Mezőgazdák egymás között gabonajegy nélkül csak a mezőgazdasági vagy háztartási célokra termelésben felhasználandó gabonamennyiséget ruházhatják át. Mezőgazdasági cél alatt értendő egyebek között, ha a szerző mezőgazda a gabonát vetőmag gyanánt, a földhaszonbér kifizetése céljára, gazdasági munkáinak bérfizetésére vagy állathizlálásra kívánja felhasználni.

Nem kell gabonajegy annak a gabonának átruházásához, amelyet a mezőgazda munkateljesítmény díja fejében ad azoknak, akik mezőgazdasága részére végeztek különféle munkateljesítményt. Ebbe a csoportba tartoznak egyebek között a gazdaszt, ispán, erdész, vincellér, gépész és gépkocsivezető, a gazdasági eselédék, a nyugdíjat vagy kegydíjat élvező volt mezőgazdasági alkalmazottak vagy hátramaradtjaik, aratók, sommások, egyéb munkások (pl. dohányosok a nekik adott előlegekre nézve), a konvenció iparosok, cséplőgép-vállalkozók, állatorvos, stb. Nem kell tehát gabonajegy annak a gabonának átruházásához, amelyet a termelő a mezőgazdasága részére végzett kovács- vagy bognármunka fejében a vele állandó konvenció szerződési viszonyban álló iparosnak szolgáltat ki. *Vízont nem mentes a gabonajegy kötelezettség alól a gabonának a mezőgazdaság részére alkalmilag végzett ipari munka díja fejében, vagy általában akár iparosok, akár kereskedők által a mezőgazdaság részére szállított áruk vételára fejében történő átadása.* Gabonajegy kell továbbá akkor, ha a mezőgazda földbirtokos a saját részére, vagy a családja részére végzett munkadíjat vagy a nekik szállított áruk ellenértékét gabonában fizeti ki. Gabonajegy kell abban az esetben is, ha a termelő a szellemi munka tiszteletdíját szolgáltatja ki gabonában (pl. ügyvédnek, orvosnak, stb.).

Nem kell gabonajegy annak a gabonának az átruházásához, amelyet a termelő a lelkésznek, káplánnak, hitoktatónak, kántornak, tanítónak, harangozónak, egyházfinak az erre vonatkozó egyházközségi vagy hitközségi szabályzat értelmében javadalmazás címén köteles szolgáltatni. Hasonlóképpen gabonajegy nélkül lehet átruházni azt a gabonát, amelyet a termelő a községi alkalmazottaknak, nevezetesen községi bírónak, jegyzőnek, segédjegyzőnek, kisbíróknak, községi vagy közbirtokossági pástornak (csikósoknak, gulyásnak, csordásnak, kondásnak, juhásznak, stb.), mezőőrnek, erdőőrnek, vadőrnek, hegyközségi őrnek, éjjeli őrnek, bakternek, csésznek, stb. a községi szabályrendeletek vagy szokások alapján köteles kiadni. Ugyanezen szabály alá esik az a gabona is, amelyet a földbirtokos, mint kegyur, vagy mint iskolafenntartó köteles az előbb felsorolt csoportokba tartozók valamelyikének kiszolgáltatni. Nem kell végül gabonajegy akkor sem, ha a termelő a gabonát nem a lelkésznek járandóság fejében, hanem az egyházközségnek vagy hitközségnek egyházi adó fejében köteles kiszolgáltatni. A mezőgazda abban az esetben is gabonajegy kísérete nélkül adhatja át a felsorolt esetekben a gabonát, ha a gabona nem az ő saját termése.

A gabonajegy megszerzése.

A gabonajegy megszerzésének kötelezettsége akkor áll be, amikor a gabona a termelőtől vagy attól, aki ebből a szempontból a termelővel egyenlő elbánás alá esik, olyan forgalomba kerül, melynek közvetlen célja nem a mezőgazdaságban való felhasználás. A gabonajegy megvásárlására az köteles, aki a gabona tulajdonjogát a termelőtől szerzi meg. Termelőnek kell tekinteni: a gabonát termelő mezőgazdát; valamint a fenn felsorolt személyeket; a vámöröklés (darálás) díja fejében kapott gabonára nézve pedig a vámöröklő malmot.

Aki a gabonát a termelőtől megszerzi, a szelvényt a termelőnek köteles átadni. Mindenesetre termelő ebből a szempontból is a mezőgazda, de csak akkor, ha tényleg gabonát termel. Az a körülmény azonban, hogy az adott időben nem termelt gabonát, nem fosztja meg őt a megelőző évi terméséből megmaradt, vagy haszonbér fejében átvett gabonája értékesítéséből származó gabonajegy szelvényéhez való jogosultságától, így attól a jogtól sem, hogy a szelvényt adófizetésre használhatja. A gabonajegy szelvényének kiszolgáltatása szempontjából termelőnek számít mindenki, aki jogosítva van gabonát gabonajegy megvásárlása nélkül átvenni. Ha tehát ezek a személyek a munkateljesítményük díja, vagy javadalmazás fejében kapott gabonát tovább adják, a gabona megvásárlójától jogosultak a gabonajegy szelvényének átadását követelni.

A haszonbérbeadó és az, aki földbirtokát a termés valamely hányadrészesében vagy meghatározott mennyiségű gabonában kifejezett járadékért engedte át, az ebből a jogviszonyból kapott gabona továbbadása alkalmával követelheti a szelvényt és azt az alábbi rendelkezések szerint felhasználhatja.

A szelvény.

A termelő a szelvény 4 pengő értékét a községi előljáróság útján a következőképpen kapja meg: a 4 pengő értékéből a községi előljáróság elsősorban 2 pengőt a nála előirt bármilyen állami vagy önkormányzati köztartozásnak kiegyenlítésére fordít, 2 pengőt pedig a termelőnek pénzben kifizeti. A folyó évre a községi előljáróságnál előirt köztartozásoknak és az esetleges hátralékoknak kiegyenlítése után a szelvénynek teljes 4 pengő értéke pénzben tiszteletti meg. A termelőnek a gabonajegy szelvényét átruházni nem szabad.

A gabonajegy szelvényét azért kell átadni a termelőnek, hogy ő azt felhasználhassa. Az átruházó termelőnek tehát saját érdekében, nehogy károsodás érje, gondosan kell ügyelnie arra, hogy gabonájának átruházása alkalmával ne a gabonalevelet, hanem a gabonajegy szelvényét vegye át.

A gabonajegy szelvényének köztartozások kiegyenlítésére való felhasználása és beváltása.

A termelő a gabonajegy szelvényét minden, a községi előljáróságnál előirt állami vagy önkormányzati köztartozásainak törlesztésére felhasználhatja. Vagyis a gabonajegy szelvényeivel lehet fizetni: az együttesen kezelt közadókat, a vagyonváltásföldet és a földbirtokrendezés során megváltott földek vételárának törlesztő részleteit, a községnél előirt egyéb köztartozásokat, valamint a községnek behajtás végett kimutató összes köztartozásokat.

Közömbös az, hogy a földadót maga a tulajdonos vagy szerződés szerint a haszonbérlet fizeti. A haszonbérlet tehát a szel-

vénnyel a földtulajdonos terhére előírt és szerződéssel átvállalt adókat is fizetheti.

A termelő a gabonajegy szelvényeket csak a reá nézve illetékes községi előljárásnál és pedig mindenkor azoknak az adók beszedésére jogosult közgeinél válthatja be.

A községi előljáróság feltűnően elrongyolt, megcsontított szelvényeket, amelyeknél visszaélés gyanúja foroghat fenn, nem fogadhatja el.

Az a termelő, akinek több községben van adóelőírása, a szelvényeket csak az állandó lakóhelye szerint illetékes községi előljárásnál, illetőleg ha több lakóhelye van, abban a községben (városban) válthatja be, amelyben a jövedelemadót fizeti. Ha az általa beváltani szándékolt szelvények összértéke a 40 pengőt túlhaladja, a községi előljáróság (városi adóhivatal) követheti annak igazolását, hogy a többi községben semmiféle köztartozással hátralékban nincs. Ha ez a bizonyítás elrendeltetik, a szelvény bemutatója írásban köteles a községi előljárásnál a valósághoz hiven bejelenteni és igazolni, hogy mely községben van terhére köztartozás előírva, s hogy az illető községben terhére előírt összes köztartozásokat a folyó év végéig kifizette. A szükséges bizonyítványokat az adózó minden egyes községi előljáráságtól önmaga köteles beszerezni és az említett bejelentéssel csatolni. A bejelentés és bizonyítványok nélkül a 40 pengő értéket meghaladó szelvények nem válthatók be. A bizonyítványok illetékmentesek, azokat díjtalanul kell kiállítani.

Az olyan időszakos munkások, akik a lakóhelyük szerint illetékes községből a tavasz folyamán eltávoznak, s oda csak az őszi munkák bevégződése után térnek vissza, szelvényeiket nemcsak a lakóhelyük, hanem a munkahelyük szerint illetékes községi előljárásnál is beválthatják. Amennyiben azonban az ily munkás valamely községben 40 pengőt meghaladó értékű szelvényeket akar beváltani, akkor köteles a lakóhelye szerint illetékes községi előljáróság bizonyítványával igazolni azt, hogy ott semmiféle köztartozással hátralékban nincsen, és hogy az előljáróság tudomása szerint más községekben nincs, illetőleg mely községben van még adóelőírása.

A gabonalevél.

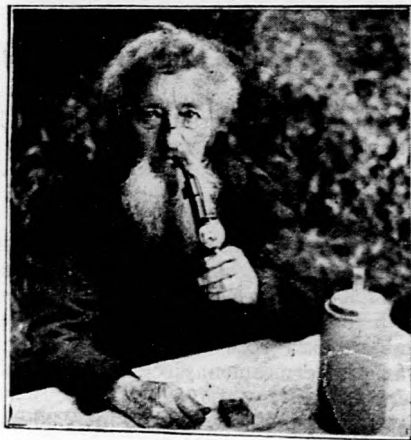
A gabonajegy szelvényének a termelő részére történt kiszolgáltatása után a gabonalevél a gabona megszerzőjének a birtokában marad abból a célból, hogy az a gabonát a további forgalomban kísérje. A gabona mindenkor tulajdonosa a gabonalevelet olyan módon köteles megőrizni és kezelni, hogy a gabona ellenőrzésekor a gabonaleveleket az ellenőrző közlegeknek a tárolás helyén mindig felmutathassák. A gabonalevél a gabona mindenkor megszerzőjénél marad mindaddig, amíg a gabona a malmomba vagy kiviteltre, illetve egyéb felhasználásra kerül.

A gabonát kísérő gabonalevelet be kell szolgáltatni felőrlés (darálás) és külföldre kiszállítás esetén. De be kell szolgáltatni a forgalmi adóhivatalhoz akkor is, ha az feleslegessé válik, mert 1. a gabona beszáradás, tisztítás, rostálás vagy általában az idegen anyagok kiválasztása folytán súlyvesztéseset szenved; 2. a gabonamennyiség vagy annak egy része bármilyen okból (esetleg elemi vagy egyéb kár folytán) megsemmisül; 3. a gabonát állatok etetésére (hizlalására) szemesen használták fel; 4. a gabonajegyköteles forgalomban szerzett gabonát a mezőgazda saját gazdaságában szemesen felhasználja, vagy konvenció címén mezőgazdasági munkásainak kiadja; 5. a gabonalevéllal ellátott gabonát megdarálják; 6. a gabonát ipari vagy egyéb célokra szemesen dolgozták fel; 7. a búzát emberi élvezetre alkalmatlanná teszik (denaturálják).

(Folytatjuk.)

A magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások.

Múlt heti számunkban jelentettük, hogy július hó 15-én Ausztriával megszakadtak a kereskedelmi tárgyalások és beállott a kereskedelmi szerződésen kívüli állapot. Útalunk arra is, hogy az osztrák megbizottak július hó 19-én Budapestre érkeznek a tárgyalások folytatására. Az osztrák megbizottak július hó 19-én délben egy óra körül valóban meg is érkeztek, Wildner Henrik meghatalmazott miniszter vezetésével. Délután öt óraker a külügyminisztériumban megkezdődtek a tárgyalások, melyeket magyar részről Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter vezetett. A három és félórás megbeszélés a békülékenységre, a jószándék és a közeledés szellemében folyt le.

Ez a jóságos arcú férfi — asszony.

Képünk Beyer Mária, hetvenkilencéves bajor asszonyt ábrázolja, akinek kora fiatalasága óta szakáll és bajusz díszíti az arcát. Azonkívül szenvedélyes pipás.

Hasonlóan folytak a tárgyalások július hó 20-án, 21-én és 22-én egyrészt a végleges szerződésről, másrészt a *modus vivendéről* (kivezető ut), mely a nyári gyümölcs és főzelékfélék akadálytalan exportálását biztosítaná számunkra. Végül is július hó 23-án elvi megegyezés jött létre a kétéhes átmeneti (provizorikus) megegyezésről, tehát most már csak az osztrák kormányon mulik, hogy ennek a megegyezésnek kérdésében véglegesen állást foglaljon. Az osztrák delegátusok a megegyezés után azt a kérést terjesztették elő, hogy még egyszer referálni akarnak kormányuknak. A magyar delegáció ehhez a kérelemhez hozzájárult. Az osztrák delegáció erre elhagyta Budapestet és visszautazott Bécsbe, ahova a magyar delegáció július hó 26-án követte. A jelek szerint most már remény van arra, hogy úgy a kétéhes átmeneti megegyezés, mint a végleges kereskedelmi szerződés szerencsésen tető alá kerül.

Az osztrák-magyar szerződésen kívüli állapot természetesen kárt okozott a termelőknek, amennyiben termékeiken kénytelenek voltak olcsóbban tudni, vagy a nyakukon maradt. Az élelmiszerkivitellel foglalkozó cégek azonban megiehetősen mozgékonyak bizonyultak és az osztrák piac lezárása után Dániában, Svédországban, Lengyelországban, Angliában, Németországban és Svájcban helyezték el magyar gyümölcs- és zöldségszállítmányokat. A közlő szilva, alma- és szőlőtermés tekintetében semmiféle aggodalomra nincs ok, mert a külföld érdeklődése igen nagy. Baromfikészletünket Németország, Svájc és Anglia számára tároljuk.

A magyar gabonafőléleg elhelyezése teljesen biztosítva van. Ezt bizonyítják a következő számok: Olaszország felé 1.7 millió métermázsa kivitele van biztosítva, Franciaország felé egyelőre 0.8 millió, Németország felé körülbelül 0.5 millió métermázsa. Az idei gyengébb termés folytán pedig legfőképpen 3—4 millió métermázsa főléleg lesz és ez azt jelenti, hogy az idén a gabonafőléleg értékesítése már meg is van oldva.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfuódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Négy millió métermázsával kevesebb buzánk lesz az idén.

Rozsból, árpából és zabból jobb a termés, mint tavaly.

A július hó 23-án közzétett földművelési miniszteri vetés- és termésjelentés szerint *buzából* kat. holdankint országos átlagban 5.67 métermázsá, *összesen mintegy 15,816.600 métermázsá buzatermés várható.* A mostani becslés szerint tehát a folyó évben a mult évi végleges termésnél *mintegy 3,928.500 métermázsával gyengébb buzatermésre számíthatunk.* Rozsból ezzel szemben kat. holdankint országos átlagban 5.56 métermázsá, *összesen mintegy 7,203.500 métermázsá rozstermés remélhető.* A mult évben holdankint 5.27 métermázsá, *összesen pedig 5,504.880 métermázsá rozs termett.* A mostani becslés szerint a várható termésmennyiség tehát a mult évi végleges termésnél *mintegy 1,698.600 métermázsával többnek mutatkozik.* Árpából kat. holdankint 7.23 métermázsá, vagyis *összesen mintegy 5,882.200 métermázsá az ezévi valószínű árpatermés.* Az idei árpatermés tehát mintegy 1,121.900 métermázsával többnek mutatkozik a mult évinél. Zabból kat. holdankint 5.93 métermázsá, vagyis *összesen mintegy 2,442.800 métermázsá zabtermésre lehet számítani.* Az idei terméskilátás a multévi termésnél mintegy 502.400 métermázsával jobb.

A *tengeri* ezidőszert a közepesnél jobb, sok helyen jó termést ígér. A *burgonya* is a közepesnél jobb termésre nyújt kilátást. A *cukorrépa* szépen fejlődik. A *takarmányrépa* jól fejlődik. A *kerti vetemények* az esőzésekre jól fejlődnek. A *mesterséges takarmányok* közül a *lóhere* és *lucerna* második kaszálása általában közepes termést adott. Az egyéb mesterséges takarmányok közül a *zabosbükköny*t közepes eredménnyel betakarították; a *csalamádé* és *muhar* fejlődése, az esőzésekre javult. A *rétek* sarjújának fejlődése, az esőzések után, jól megindult. A *legelők* fűnövése az utóbbi esőre javult.

A *szőlők* fejlődése általában jó és megfelel a kedvező időjárási viszonyoknak.

Németország megtörte a szocialisták uralmát.

A július hó 31-én esedékes birodalmi képviselőválasztásokat megelőző agitáció Németország számos helyén — különösen Poroszországban és fővárosában, *Berlinben* — annyira elfajult, hogy nap-nap után véres összeütközésre került sor a kommunista, szociáldemokrata és nemzeti szocialista pártok rohamosztagai, továbbá a hatóságok között. Az összeütközések során közel százan életüket veszítették, még többen megsebesültek, de nem ment ritkaságszámba a politikai orgyilkosság sem. Ezek a súlyos események arra készítették a birodalom fejét, *Hindenburg* elnököt és a birodalmi kormányt, hogy a birodalmi alkotmányban biztosított joguknál fogva a legerélyesebb intézkedésekkel biztosítsák az állam rendjét. *Hindenburg* elnök a rendcsinálás munkáját a szociáldemokraták és kommunisták főfészkében: Poroszországban kezdette meg. Rendeletet adott ki július hó 20-án, mellyel a *porosz kormányt eltávolította helyéről és Poroszország birodalmi kormánybiztosává Papen birodalmi kancellárt nevezte ki.* *Papen* kancellár birodalmi kormánybiztosi minőségében a szociáldemokrata *Braun* porosz miniszterelnököt, *Severing* belügyminisztert és valamennyi miniszterársukat nyomban felfüggesztette hivataluktól. *Hindenburg* birodalmi elnök *Nagyberlin* és *Brandenburg* tartomány közbiztonságának és rendjének helyreállítására *statáriumot* hirdetett ki, a végrehajtó hatalmat pedig erre a területre *Rundstadt* tábornokra ruházta. *Papen* kancellár porosz belügyminiszterré

Bracht dr. essenai főpolgármestert nevezte ki. A minisztériumok épületeit katonaság szállta meg. Az új belügyminiszter nyomban felfüggesztette állásától a berlini rendőrfőnököt, helyettesét és a rendőrparancsnokot. Mivel vonakodtak hivatalukat átadni, fegyveres katonák letartóztatták őket. Később visszanyerték szabadságukat, miután nyilatkozatot irtak alá, mely szerint minden további szolgálati ténykedéstől tartózkodni fognak. *Bracht* dr. belügyminiszter a minisztérium és az alárendelt hatóságok főtisztviselőit felmentette állásuktól és szabadságot adott nekik.

Mindezek a nagyjelentőségű események teljes nyugalomban zajlottak le; komoly ellenállásra vagy összeütközésekre sehol sem került sor.

Az eltávolított szociáldemokrata *Braun*-kormány a felfüggesztés ellen tiltakozását fejezte ki és miután az a véleménye, hogy *Papen* működése az alkotmány rendelkezéseivel ellentétes, a *német állambírószághoz fordult.* *Held* bajor miniszterelnök a birodalmi biztos kiküldését valamely ország kormányának helyére, alkotmányellenesnek minősítette és tiltakozott ellene. *Brüning* volt kancellár egy beszédében élesen elítélte az új fordulatot. A *badeni* országos kormány is kétségbevonata a megtett intézkedések jogosságát. Az *állami törvényszék azonban elutasította a panaszokat* és kimondotta, hogy a *Papen*-kormány alkotmányosan járt el. A törvényszék döntése után röviddel utóbb az *ostromállapotot megszüntették.*

A németországi események legnagyobb jelentősége abban rejlik, hogy *Papen* kancellárnak sikerült a *poroszországi szocialista Braun-Severing kormányt tiz esztendő uralmát megtörni és az állam rendjét helyreállítani.*

Engedély nélkül nem szabad buzát és rozsot kivinni az országból.

A buzatermelés eredményének bizonytalan volta miatt és a külkereskedelmi kiviteli kötelezettségekre figyelemmel, a kormány szükségesnek látta, hogy azonnali intézkedéssel megváltoztassa a buza és rozs kivitelére ma fennálló szabályokat; mégpedig olyanképpen, hogy *a buza és rozs kivitelét külön engedélyhez köti.* Az erre vonatkozó kormányrendelet a hivatalos lap július hó 23-iki számában nyert kihirdetést és *rögtön hatályba is lépett.*

Ösztöndíj hadiárvák és hadirokkantak gyermekeinek.

A belügyminiszter hadiárvák és hadirokkantak gyermekei részére a 1932—33. tanévre ösztöndíjat engedélyezett, amelyben részesülhetnek középiskolai, vagy főiskolai tanulmányai, vagy tanonciképzése alatt, a nem hivatásos állományba tartozott katona hadiárvája és a nem hivatásos állományból származó legalább 25 százalékos hadirokkant gyermeke, ha középiskolai, vagy főiskolai tanulmányok esetén életének 24-ik, tanonciképzés esetén pedig életének 20. évét még nem töltötte be és a legutóbbi iskolai évet jeles, vagy (kivételesen) jó eredménnyel végezte, s ha szülője, vagy eltartásra köteles más hozzátartozója és maga a gyermek vagyontalan. Az ösztöndíj összege a különböző intézetenként 80—50 pengő. A *kérvényezések határideje október 1.* A kérelmet a tanuló szülője, gyámja vagy más eltartásra köteles hozzátartozója az erre szolgáló úrlapon köteles előterjeszteni. Az úrlapok a belügyminisztériumi számvevőség XII. gyermekvédelmi osztályától (Budapest, II., Lánchid-utca 2., IV.) és a kerületi előjáróságoktól, vidéken a vármegyei és városi törvényhatóságok számvevőségeitől kérhetők. A bélyegmentes kérést a belügyminiszterhez kell intézni.

A budapesti rendőrség Moszkvából érkezett kommunista vezérkarát fűlelt le.

Csirájában elfojtották az augusztus hó elsejére tervezett vérengzést és rombolást. — Világsikeri jelent a budapesti rendőrség munkája.

A budapesti főkapitányság politikai nyomozó főcsoportja néhány nappal ezelőtt megtudta, hogy a kommunisták — mint minden esztendőben — az idén is *tüntetések akarnak rendezni augusztus elsején*. Keresni kezdték a szervezkedés vezetőit, de napokon át nem találták őket. A minap aztán megtudták a detektívek, hogy *egy józsefvárosi lakásban titokzatos emberek szoktak megfordulni*.

Kospor Lajos szobafestő és felesége lakást béreltek ebben a házban és velük együtt bejelentette magát *Kosporné* fivére, *Hock-Sirsom Lajos* gépgyári munkás. *Kosporné* rendszeresen megjelent a lakásban, takarított, tett-vett, de nem lakott itt, hanem az urával együtt még egy lakás tartott. *Kosporék napról-napra látogatókat fogadtak*. A szerény józsefvárosi lakásba egymásután állítottak be *elegánsan öltözött irattáskás férfiak*, akik csukott ablakok, zárt ajtók mögött tanácskoztak. A detektívek figyelni kezdték őket és legnagyobb meglepetésükre az egyik látogatóban fölismerték *Fürst Sándor* magánhivatalnokot, akinek különféle kommunista üzenetek miatt már többször meggyűlt a baja a rendőrséggel.

Néhány nappal ezelőtt, amikor *Kospor*, a felesége és *Hock-Sirsom Lajos* a lakásban tartózkodtak, váratlanul detektívek toppantak be. Lefogták *Kospornét* és a két férfit, a *detektívek pedig lefűggönyözték az ablakokat* és várták, kik jönnek látogatóba. Egyszerre csak kopogtattak az ajtón. *Kosporné* helyett egy detektív nyitotta ki az ajtót. A küszöbön *Fürst* jelent meg. Azonnal lefogták, autóbá illették és egy detektív a főkapitányságra vitte, a többiek pedig tovább várakoztak. Kiszáratva újabb látogató érkezett. Elegáns, magas férfi volt. Mikor belépett az ajtón, őt is detektívek fogadták és az egyik detektív meglepetve kiáltott fel:

— *Nini, hát maga az Sallai!*

A detektív meglepetése érthető volt. *Sallai* személyében ugyanis régen keresett kommunista került rendőrkézre. *Sallai* a proletárdiktatura alatt *Korvin-Klein Ottó* helyettese volt és a véres büncselekmények sorozata szárad a lelkiismeretén. *Sallai* után megint egy ismert kommunista érkezett: *Karikás Frigyes*, akit a törvénytörés a tanácsköztársaság alatt elkövetett gyilkosság miatt köröz. A következő látogató *Kilián György*, a kommunista ifjumunkások egyik vezére érkezett. *Ezt is lefogták és néhány perc múlva Kosporékkal együtt valamennyien a főkapitányság politikai osztályán voltak, ahol megkezdték kihallgatásukat*. A napokig tartó kihallgatás során leplezték le azután az augusztus elsejére tervezett zavargások és rombolások teljes haditervét.

Moszkva vérengzését rendelt el augusztus elsejére.

Moszkvában a kommunista párt legfőbb vezetősége dühösen látta, hogy a magyarországi kommunista mozgalmak egymásután kudarcba fulladnak a rendőrség ébersége miatt. A legfőbb végrehajtó bizottság most azután kiadta a jelszót: *minden áron rombolni kell Budapesten*. A kommunista internacionálé tanácskozásra ült össze és kiválogatták az új harcra a legelszántabb embereiket. A választás *Sallai-Holländer Imrere* és *Karikás Frigyes* esett. Megkapták a parancsot, hogy *hamis okmányokkal felszerelve utazzanak Budapestre*, szervezzék meg a vörös augusztus elsejét s ezt a napot tegyék emlékezetessé a polgárság előtt. *Sallai* és *Karikás* felhatalmazást kaptak arra, hogy kezükbe vegyék a magyarországi kommunista szervezetek: a *Kommunista Ifjumunkások Magyarországi Szövetségének* és a *Kommunisták Magyarországi Pártjának irányítását* és ne kimélik a pénzt, mert minden áron siker kell.

Sallai és *Karikás* Berlinen és Bécsen keresztül érkeztek a magyar határra. Hamis utlevéllel fölszerelve léptek magyar területre. *Tárcájuk tömve volt pénzzel*. Dollárt, angol fontot, svájci frankot és német márkát hoztak magukkal, hogy akár számlálatlanul is szórják a pénzt a cél érdekében. Budapestre érkezve, fölkeresték két elvtársukat, *Kilián Györgyöt* és *Fürst Sándort*. Ezek összehozták őket *Kosporékkal*, akik lakást bocsajtottak rendelkezésükre és a józsefvárosi lakásban ütött tanyát a kommunista vezérkar. *Titkos vegyi laboratóriumot állítottak*

föl. *Titkos* iráshoz, pecsétek eltávolításához szükséges vegyszereket állítottak elő. Különféle *hamis bélyegzőket készítettek*, hogy szövetségeseiket okmányokkal láthassák el. *Irógépeket szereltek be*, ezen készültek a lázító röpiratok, a parancsok és utasítások, az augusztus elsejéi tervre vonatkozóan. Megkezdődött a munka, amelynek eredményéről rövid időközben *futár útján értesítettek Moszkvát*. Bécsen, Berlinen keresztül utazgattak Moszkva és Budapest között *Sallai futárjai* és *ők hozták a pénzt is, mert Sallaiék pénztára gyakran kiürült, a vezérkar bőkezűen bánt a pénzzel*.

Sallaiék legfőbb munkatársa *Kilián György* volt. A huszonthat esztendő szerszámlakatos már esztendővel ezelőtt kommunista mozgalmakba keveredett. Tavaly hamis utlevéllel Moszkvába vitték, ahol a *Lenin-akadémia növendéke* lett. Félésztendőig tartott, amíg a kommunista összeesküvés magas „tudományra” kioktatták és visszaküldték Budapestre, hogy itt álljon készenlétben. *Kilián*, akit Moszkvából bőkezűen pénzelték, igyekezett megővni a látszatot és ezért munkát vállalt egy újpesti gyárban. Nappal dolgozott, esténként a kommunisták ügyeivel foglalkozott és közben várta, mikor üt majd a nagy tettek órája. *Sallaiék* megbízták *Kiliánt*, hogy *alarmirozza augusztus elsejére a vörös ifjumunkásokat és szerezzen megbízható embereket, akik résztvesznek a gyári rombolásokban*. *Kilián* az ifjumunkások között agitált, a felnőtt munkásokat pedig *Fürst Sándor* igyekezett „megdolgozni”. *Fürst* nem egyszer szerepelt már a rendőrség előtt. Három esztendővel ezelőtt elfogták és a bíróság másfél évi fogházra ítélte. A főtárgyaláson botrányt rendezett, szidalmazta a bíróságot, gyalázta a nemzetet és a kommunizmust ültette, amiért külön megint egy évi fogházra ítélték. Kiszabadulása után átszökött a határon és Bécsbe, majd Berlinbe került, ahol résztvett a további mozgalmokban. Fontos szerepet vitt. *Ő vezette a vidéki szervezkedést*.

Kézre került Korvin-Klein Ottó helyettese.

Még ennél is érdekesebb multu személyiség *Sallai Imre*. *Sallai* gazdag családból származik, banktisztviselő volt. Fialtal diák korában szélsőséges mozgalmakba keveredett. A háború alatt lázító röpiratok csempészett a budapesti kaszárnyákba, amiért elfogták és letartóztatták. Az októberi forradalom idején kiszabadult és mikor *Kun Bélák* megkezdték mozgalmukat, csatlakozott hozzájuk. Akkoriban rövidesen letartóztatták, de mikor a proletárdiktaturát kikiáltották, *Kun Bélával együtt ő is kiszabadult*. A tanácsköztársaság alatt jelentős szerephez jutott, *Korvin-Klein Ottó* helyettes belügyi népbiztos mellé osztották be. *Korvin-Kleinék juttatták hóhérekre Stenzel József dr. ügyvédet és Nikolényi Dezső rendőrfogalmazót, akiket azután ellenforradalmi magatartásuk miatt a vörösök a Markó-utcai iskola udvarán kivégeztek*. *Sallainak* nagyrésze volt a két szerencsétlen, hazafias érzésű ember halálában. Mikor a proletárdiktatura megbukott, *Sallai* megszökött Magyarországból. Bécsbe ment, ahol vörös érdemeiért jó stallumot kapott. Később Szovjet-Oroszországba került és Moszkvában a Marx—Engels Intézet könyvtárának egyik vezetője lett. Nem sokkal utána még jelentősebb szerephez jutott. *A volgai német tanácsköztársaság fővárosában, Pokrowskóban népbiztos lett*. Azután Moszkvába rendelték belső szolgálatra. Tagja lett a legfőbb intézőbizottságoknak. Esztendő-kön őt *intézte Moszkvából a Magyarország felé irányuló mozgalmakat, az ő emberei csempésztek a röpiratokat és ő látta el pénzzel a magyarországi kommunistákat*. *Sallai* feleségével, *Pallós Margittal* együtt élt Moszkvában. Az asszonyt otthagya, maga pedig *Kovács Dénes* névre szóló hamis iratokkal felszerelve érkezett Budapestre, ahol azután a rendőrség elfogta.

Sallainak mindenben segítőtársa volt *Karikás Frigyes*, aki *Gondos István* álnéven jött Moszkvából Budapestre. *Karikás* a háború alatt orosz fogságba került. Bekapcsolódott a nemzetközi forradalmi mozgalomba és *Kun Bélával* együtt érkezett Magyarországra. A proletárdiktatura alatt a *39. vörös dandár politikai megbízottja* volt. Jegyzőkönyv bizonyítja, hogy *Sárosi* Szabó Tibor dandárparancsnokkal és *Bodnár Béla* vádbiztossal együtt 1919 júliusában kivégeztette *Sarlós János* tiszolci római katolikus lelkészt. A miskolci ügyészség és a budapesti ügyészség kö-

rozte is a szörnyű büncselekmény miatt. A magyarországi tanácsköztársaság bukása után rejtett uton Ausztriába szökött és Garbai Sándorral, a tanácsköztársaság volt elnökével együtt résztörvényt készít az emigránsok fölött. Karikás és Garbai itélkeztek, hogy ki „mélto” Moszkva támogatására. Bécsből Moszkvába került. A szovjet urai az ugnyvezett textil-szindikátushoz osztották be és az volt a feladata, hogy külföldi textilgyárakban szervezzen kommunista mozgalmat. Beutazta Angliát, Belgiumot, Németországot és mindenütt látított. Sallaiával együtt ő is önként jelentkezett a magyarországi szolgálatra, de a vesztébe rohant, mert éppen Sarlós János lelkész meggyilkolásának évfordulóján jötték el a detektívek.

A vezérkar elfogatása után most sorra előállítják a rendőrségre a mozgalom résztvevőit, akiknek a tüntetéseken és rombolásokban szerepet szántak Sallaiék. Számos előállítás történt és az előállítottak kihallgatása egyelőre még tart. *Sallait és tizenkét társát átadták a királyi ügyészségnek.* Elegáne utiböröndjeikből a legfinomabb illatszerek, piperecikkek, selyemnyelkek, selyempizsamák kerültek elő és nagyjösszegű külföldi ruhát is találtak náluk, amit szintén lefoglaltak és a bűnjelekkel együtt átadták a királyi ügyészségnek.

Az új olasz-magyar kereskedelmi szerződés.

Az Olaszországgal kötött új kereskedelempolitikai megállapodás életbeléptetésére vonatkozó kormányrendelet a hivatalos lap július hó 21-iki számában jelent meg. Ezek az egyezmények hosszas kormányközi tárgyalások eredményei, amelyeknél a buza- és az állatkivitel terén felmerült kívánásaink az olasz kormány részéről nagy megértéssel találkoztak. Azok a megállapodások ugyanis, amelyek részben a kereskedelmi pótszerződésben, részben pedig a kiviteli megállapodásokban foglaltak, a kivitel tekintetében jelentős előnyöket biztosítanak számunkra.

Az utóbbi megállapodás a két ország földrajzi távolságból folyó nehézségek áthidalásával a kölcsönös árucserére élénkebbé tételét célozza. Megállapodás történt egy közös tarifatanács létesítésére is. Ennek a feladata lesz: 1. az általa tapasztalt szükségleteknek megfelelően a kivitel előmozdítására szolgáló vasuti és hajózási díjszabás gyors és egyszerű kidolgozása; 2. a messzemenő könnyítések teremtése a tranzit forgalomban; 3. egyezmény kötése a szállítási feltételek egységesítésére; 4. megállapodás létesítése, amely bevezetné egy, a kereskedelmi forgalom tárgyát képező vasuti szállítási okmány, úgynevezett rendeletre szóló fuvarlevél intézményét.

Az egyezmény lehetővé teszi az államilag elismert

magántestületek között kötendő, *exporthitelek nyújtását célzó megállapodásoknak adó és illeték mérséklése útján való előmozdítását.* Felsorolja az egyezmény az adók és illetékek terén adandó kedvezményeket, amelyekben az ilyen testületek részesülnek. Az egyezménynek e részében megvan adva a kerete egy, a kedvezmények, hitelek által elérendő export támogatásának, amelytől — ami az Olaszországba exportálandó magyar gabonát és állatot illeti — exportunk zavartalan lebonyolítása és fejlődése remélhető. Az egyezmény szerint mindkét ország a maga hitelintézeti segítséggel kedvezményes hitelnyújtásokkal igyekszik az egyezmény szerinti forgalom lebonyolítását előmozdítani.

Az olasz egyezmény végeredményben komoly lépést jelent szerződéses hálózatunk kiépítésének útján és reméljük, hogy az abban foglalt határozmányok megadják kivitelünk számára mindazt, ami ebben a vonatkozásban az adott helyzetben és időpontban elérhető volt.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A Népszövetség új tagja: Törökország. A Népszövetség július 18-iki nyilvános ülésén Törökországot fölvetették a Népszövetség tagállamai közé. Ezzel a Népszövetség tagállamainak száma ötvenhatra emelkedett. A közgyűlést — amely ünnepléses keretek között folyt le — annak a határozatnak felolvasásával nyitották meg, amelyben Törökországot a Népszövetségbe való belépésre szólítják fel. A határozat fölötti névszerinti szavazás alkalmával a közgyűlésen képviselt mind a 43 állam Törökország felvételét mellett nyilatkozott meg. Az elnök erre a közgyűlés felkérésére közben kijelentette, hogy Törökországot fölvetették a Népszövetség tagállamai közé.

Tizenöt mandátumot szerzett a magyarpárt a romániai választásokon. Vasárnap, július hó 17-én zajlottak le Romániában a képviselőválasztások, melyeken a Vajda-kormány pártja, a „Nemzeti parasztpárt” fölényes többséget aratott. Az „Országos Magyar Párt” 15 mandátumot szerzett. A július hó 20-ikán lefolyt szenátorválasztásokon a magyarpárt 3 mandátumot kapott.

Mussolini olasz miniszterelnök kormányának négy tagját — köztük Grandi külügyminisztert — felváltotta. Az új Kormányban maga Mussolini vállalta a külügyminiszteri tárcát, Grandi londoni olasz nagykövet lesz.

Magyarország csatlakozott az angol-francia egyezményhez. Sir John Simon angol külügyminiszter Genfben, Apponyi Albert gróf közvetítésével, felszólította a magyar kormányt, hogy csatlakozzék az ismeretes angol-francia egyezményhez. Az elmúlt héten de Vienne budapesti francia követ felkereste Walko Lajos külügyminisztert és kormányja nevében hasasító felszólítást intézett a magyar kormányhoz. Walko Lajos külügyminiszter a magyar kormány nevében bejelentette a francia követnek, hogy Magyarország az egyezményhez készséggel csatlakozik. Egyidejűleg az angol kormányt is értesítette a magyar kormány csatlakozási szándékáról.

Berekesztették a leszerelőertekezlet első szakaszát. Július hó 23-án véget ért a leszerelési értekezlet első szakasza, miután a főbizottság egy semmitmondó javaslatot elfogadott. Németország és Oroszország a javaslat ellen szavazott, nyolc állam, köztük Magyarország, tartózkodott a szavazástól. Apponyi Albert gróf rendkívül nagyhatású beszédében indokolta meg a magyar álláspontot és hangsúlyozta, hogy egyetlen magyar államférfi sem írhat alá olyan leszerelési egyezményt, amely nem tartalmazza a teljes egyenjogúságot.

Gyümölcskiállítás Kecskeméten.

Július hó 23-án nyílt meg Kecskeméten a gyümölcskiállítás, melyen barack, más koránérő gyümölcs, konzervek, a termés és értékesítés eszközei kerültek bemutatásra. A nagyszerű kiállításon, melyet Fáy István főispán nyitott meg, a következők kaptak díjat: az ezüst vándorserleget Virágh László kapta, Aranyérmert nyertek: Laci János, Söröli Pál, Muraközy Dezső, Józsa Mihály, Kovács Ferenc; arany oklevelet: Hankovszky Zsigmond és Csabi Gergely; ezüst oklevelet: Kéry Julianna és Beretvási István. Ezenkívül elismerő oklevelet osztottak ki.

Kétféjü borju.

Egy egyptomi földmives tanyáján látott napvilágot ez a borju. Teste egyébként teljesen normális volt. Röviddel világrajzvétele után kimúlt.

A pestvidéki termelők réme: a kofakartel.

A következő levelet hozta címünkre a posta:

Igen tisztelt szerkesztő ur,

bátorkodom nagybecsű figyelmét felhívni néhány olyan dologra, mely ma a falu társadalmát foglalkoztatja. Ilyen például: a *tejtrendelet*, amely egyenesen a mezőgazdaság rovására megy. Ime, a rendelet káros intézkedései: a korlátozott tejértékesítés; palackozva, plombált kannából kimérve, háton esetleg egy helyre való szállítás; mind értékesítést gátló intézkedés; a tejkartel számára szabad értékesítési lehetőség stb.

Sulyosan fogja éreztetni rossz hatását a rendelet egy, esetleg két éven belül. Ha ugyanis a tejtermelő gazda látni fogja, hogy nem fizetődik ki a tejtermelés, akkor nem fog állatot tartani. Ha nem tart állatot, akkor mivel fogja földjét trágyázni?

Az a gazda, aki lefejt állatját ki szeretné cserélni, nem tudja megtenni. A termelt tejt nem kapott többet 7—8 fillért, az állatért, melyet lefejt, élő sulyban 20 fillért, már most miből vegyen 3—400 pengőért másikat?

A tejkartel nyáron még külön megterheli a fogyasztót, külön a tejtermelő gazdát az ugynevezett *jegeléssel*, melyért literenként 2 fillért számít. A gazdától ennyivel olcsóbban kéri a tejet a jegelés miatt, a fogyasztónak ennyivel drágábban adja. A bajokon csupán egy dolog segít: fel kell függeszteni a rendeletet, egy pont kivételével, melyet gazdatársadalmunk sem kifogásol, maradjon hatályban a szigorú hatósági ellenőrzés.

A budapesti piacokon a tejkartelen kívül van más kartel is; ennek a kartelnek *kofakartel* a neve. Különösen nyáron nagy kárát látja benne a fővárosi piacra kényszerülő gazdatársadalom.

Kirívó esetek történnek e téren, melyeket nekünk nincs módunkban orvosolni, vagyis csak úgy orvosolhatnánk, ha nem vinnék semmit sem a budapesti piacokra. Ez természetesen lehetetlen, hanem igenis, meg lehetne a kofahadatat tanítani végre egy kis tisztességre.

Számtalanszor előfordult esetet kell itt megemlíteni, aminek oka talán szervezetlen gazdatársadalmunk is.

Péntek lévén, Pestre kell menni nyolc nagy zsák friss borsóval; tehát: vámpénz, kétszer helypénz, istálló éjjelre, két munkanap, értékesítés a Dunánál.

Jönnek a kofák. Mondjuk a gazda kér a borsóért 24 fillért. A lealkudott ár lesz 20 fillér.

— Jól van, — mondja a kofa — hozza bácsi ide — és megy a standjához. — Na, ide kiöntheti.

Szegény gazdatestvérvünk örül, hogy egyszerre eladta a borsóját, igen, de most jön csak az igazi tortura. Amikor a gazda kiöntötte a nyolc nagy zsák borsót, *kofa önagysága* nagy büszkén, mint egy városparancsnok, azt mondja:

— *Nem szép (pedig előtte való nap lett frissen szedve), nem fizetek többet érte, mint 16 fillért, ha nem tetszik, szedje össze és vigye el.*

A szegény gazda hiába beszél, *kofa önagysága* nem hajlandó többet adni. Amikor aztán a szép beszéd nem használ, természetesen elfogy a türelem és gazdatestvérvünk erősebben beszél, akkor egyszerre ott terem *kofa önagysága* férje, ki valamely közhivatalt tölt be: rendőr, detektív vagy városi alkalmazott. Hosszas herce-hurca után mi a vége? A gazda 16 fillérért elkótyavetyéli termékét.

Mindebből már egész rendszer fejlődött ki, melyet nagyon érdemes ilyenkor nyáron tanulmányozni. A jó vásár után, a 16 fillérért vett borsóra, minthogy igen szép, máris alkuszna a *kiskofák és 22 fillérért már mérk is*. Anélkül, hogy bármit is csinált volna kofa önagysága, 6 fillért keresett. De így megy ez minden zöldségfélével. A gazdának pedig elmegy a kedve a piacjárásból.

Gazdavédelmet a fővárosi piacokon! A fogyasztási szövetkezetek értékesítő és terménybevéltő helyeit szeretnénk látni minden budapesti piacon! A kofakartel talán észretérne akkor és másképp beszélne a gazdákkal.

Kistarcsa, július hó.

Krapán István
faluszövetségi titkár.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Lenmagárkülönbözet a gazdák javára.

Az *Ipari Növénytermelést Irányító Bizottság* megállapította az 1931-ben kötött szerződések alapján szállított lenmag évi átlagárát. Ez az átlagár q-ként 22.40 pengő és miután a gazdák erre 21.23 pengőt kaptak előlegül, q-ként további 1.17 pengő jár a gazdának, amit az olajgyárak július végéig kifizetnek.

A debreceni mezőgazdasági kamara kívánságai a rozsdakárok ügyében.

A *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara* (Debrecen) felterjesztést intézett az állatorvosok magánykörtel díjazását, még pedig azzal a megokolással, hogy az eddigi díjak nem voltak arányban a mezőgazdaság csökkent teherbíró képességével és a rendkívül alacsony állatárakkal. *A mérséklés folytán az állatorvos lakásán végzett vizsgálati díj általában 1 pengő lesz, a lakásán kívül 2 pengő, ménesek, csordák, stb. megtekintése 5 pengő.* Csökkentette a miniszter rendelete az állati védőoltások díját is.

1. A vetési célra alkalmas készletek összeírását és vetőmagakció keretében a rászoruló gazdákhöz juttatását; 2. az emberi táplálkozásra alkalmatlan buzakészletek helyben denaturálásának lehetővé tételét, hogy ilymódon azok olcsó abrak-takarmányként legyenek értékesíthetők; 3. az aratási és cséplési munkák során megélhetést biztosító keresethez nem jutott mezőgazdasági munkások érdekében egyetemes agrárérdekű közmunkák mielőbbi megindítását; 4. az előreláthatólag fenyegető takarmányhiány enyhítésére a szalastakarmányok kivite-

lének eltöltését; 5. a tőzsdei szokvány-fajsúlynak a változott viszonyoknak megfelelő megváltoztatását; 6. az ez év tavaszán felvett termelési hiteleknek egy évvel való prolongálását; 7. az elemi károk kellő figyelembevételét adóleírások során.

Rendelet az állatorvosok díjazásáról.

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben mérsékli az állatorvosok magánykörtel díjazását, még pedig azzal a megokolással, hogy az eddigi díjak nem voltak arányban a mezőgazdaság csökkent teherbíró képességével és a rendkívül alacsony állatárakkal. *A mérséklés folytán az állatorvos lakásán végzett vizsgálati díj általában 1 pengő lesz, a lakásán kívül 2 pengő, ménesek, csordák, stb. megtekintése 5 pengő.* Csökkentette a miniszter rendelete az állati védőoltások díját is.

Gyümölcsbefőzés borral.

A borértékesítés és a gyümölcskonzerválás szempontjából igen figyelemreméltó körülményre hívja fel a figyelmet kísérletei alapján *Karácsonyi Rezső*. Közli, hogy saját maga által végzett prófabefőzések tapasztalása alapján megállapította, hogy a *gyümölcsök befőzésénél a víz helyett sokkal jobb bort használni, mert így rendkívül finom, erős zamatu és igen tartós befőtthöz lehet jutni*. Lehet a befőzésnél kizárólag bort használni, de lehet a bort és vizet vegyesen aszerint, hogy milyen zamatu és tartóssága befőtthöz akarunk jutni. *A borknak így a befőzésnél való hasznosítása tehát a bor számára értékesítési lehetőséget nyújt és az így előállított befőtt is nagyon kitűnő, sokkal ízletesebb, mint a tisztán vízzel készített befőtt.*

Rundstedt tábornok.

a Berlin és Brandenburg területére kinevezett német katonai diktátor.

A Magyar Parlagi Baromfiakat Nemesítők Országos Szindikátusának

Központi Vezetősége, mint erköcsi testület, katasztereken nyilvántartja a hazai magyar parlagi, a magyar nemesített és az erdélyi kopasznyakú tenyészeteket. Aki ilyen fajtájú tenyészállatokat és haszonállatokat akar venni vagy eladni, az a már megindult vagy keresletre való tekintettel mostan tegye meg bejelentését és igénylését a baromfi válszinfajtajának, korának és nemének a megjelölésével a Szindikátus Központi Vezetőségének a címére: Budapest 72. Postafiók 22., ahol a kellő ellenőrzés mellett a bejelentéseket az érdeklődők és a szindikátusi tenyésztőtagok között teljesen díjtalanul közvetítik, ha válaszbélyeget mellékelnek levelükhöz.

„Minden diák egy fát!” A vallás- és közoktatásügyi miniszternek Minden diák egy fát! jelszóval megindított és általános rokonszenvvel fogadott fásítási akciója egyre szélesebb körökben talál kedvező fogadtatásra, mert a tanítói kar hazafias buzgólkodásával irányított magyar diákság kiapadhatatlan milliós hadseregének lelkes munkásságával az országnak, főként pedig a nagy magyar Alföldnek az iskola kereteit messze meghaladó, szinte felbecsülhetetlen értékű szolgálatot tehető. Purgly Emil földművelésügyi miniszter a diákfásítás sikerének előmozdítása érdekében messzemenő támogatását helyezte kilátásba. A főispáni és alispáni kar az egyes vármegyék területén karolja fel a különösképpen népszerű mozgalmat, míg a vallás- és közoktatásügyi miniszter a népoktatás keretében működő gazdasági ismétlőiskoláknak külön rendeletet adott ki aziránt, hogy már most gondoskodjanak arról, hogy gyorsnövésű, hamar lombosodó dugványok révén pénzaldozatot alig igénylő faiskolák álljanak már a jövő tavasszal az akció rendelkezésére.

Nyolcszáz ifju fasiszta érkezett Magyarországra. Julius hó 21-én, esütörtökön, délután öt órakor 800 olasz balilla (ifju fasiszta) érkezett Balatonlellére. A feldiszipított pályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban részesítették a fiatal olasz vendégeket. Olasz részről Mario Arlotta budapesti olasz követ vett részt a fogadáson. Az ünnepi fogadtatás után a Santi Orfeo ezredes parancsnoksága alatt álló csapat a Balaton-partján fekvő hatalmas sátor táborba vonult. A tábor átadása után Mario Arlotta követ mondott magasan szárnyaló beszédet, melyben kiemelte, hogy az akció Mussolini kifejezett óhajára történt. Azután így folytatta:

— Ebben az országban testvérek között vagytok, akik igaz szeretettel fogadnak titeket. Örömmel láttuk mindannyian, hogy zászlóink színei nem változtak meg, amidőn az olasz lobogót vonták fel az árbocra. Az olasz és magyar zászlóknak nem kell két külön árboc, elférnek egymás mellett és hirdetik Magyarország és Olaszország igaz testvéri összetartását.

Ezután a Ludovika- és a levente-csapatok zenekarral kivonultak a táborból, amely hét napra adott szállást az olasz vendégeknek. Lelléről az olaszok Budapestre mentek.

Vallomás . . .

Hogy szeretlek, tán meg sem érzed?
Pedig mindent megtennék érted . . .

Lennék sziv, amely érted dobban,
Lennék láng, mely utolsót lobban . . .

Lennék éjjeled s nappalod,
Lennék vezérlő csillagod . . .

Lennék körülted napsugár,
Lennék szem, mely reád vigyáz . . .

Lennék virág a kis kertedben,
... És elhervadnék közeledben . . .

És lennék kéz, amely letörli
A hulló könnyet két szemedből . . .

De nem vagyok csak fájó emlék,
Ami kibóbsz majd a szivedből . . .

Irta: KLEIN ZSIGMONDNÉ (Barabás).

Aranyrudak az óceán fenekén. Az Estoy angol emelőhajó hosszabb idő óta dolgozik a Laurentiz roncsainak kiemelésén, amely hatalmas aranyrakományával 1917-ben Lough Swilly környékén elsüllyedt. A buvárok megállították, hogy az aranyat tartalmazó ládák széthullottak és az aranyrudak az óceán fenekén a roncsok között szétszórva hevernek. A minap sikerült egy huszezer font értékű aranyrudat a felszínre hozni. A kutatásokat folytatják.

Villámcsapás a rabok között. Julius hó 18-án, délután, sűrű villámcsapások kíséretében, heves vihar vonult el Zalaegerszeg és környéke fölött. A zivatar időpontjában két fogházor őrizete mellett mintegy harminc rab dolgozott a zalaegerszegi törvényszék kertgazdaságában. A foglyok, amikor az eső megeredt, az egyik gazdasági épületbe ugrottak. Közben a villám becsapott az épületbe és halálraujtotta Kolompár József fiatal cigánylegényt, hat foglyot pedig megsebesített. A legsúlyosabb sérüléseket szenvedte Gosztola József fogoly, aki súlyos égési sebeket szenvedett s amelletl idegsejtét is kapott. Kolompár József nemrégén került a börtönbe s egy évre volt elítélve lopás miatt. Az öröket és foglyokat szintén földrevágta a villám ereje, de nagyobb bajuk nem történt.

Déliab, az új kétfilléres cigarettá. A dohányjövődék július hó 25-től az egész országban forgalomba hozta a Déliab füstszűrő-vattabetétes, szopókás cigarettát. Az új szivarka ára darabonként két fillér.

Három gyermekét ölte meg egy német munkás. Véletlen folytán a erfurti rendőrség egy munkásember háromszoros gyilkosságáról szerzett tudomást. A lelketlen ember három kis gyermekét megölte és elásta. A munkásnak törvényes feleségétől tízenegy gyermeke van, ez azonban nem tartotta őt vissza attól, hogy ott hagyja feleségét és összeálljon egy másik nővel. Közös háztartásra lépett szeretőjével, akinek hat gyermeke született együttélésük ideje alatt. A munkás a hat gyermek közül hármát születésük után megfojtott és különböző helyeken elásta a csecsemőholttesteket. A múlt évben a munkás elveszítette állását s kereset nélkül maradván, visszatért feleségéhez. Törvényes gyermekei időközben nagyranőttek, kenyérkeresők ké váltak és azok körében a munkás saját magát is el tudta látni. Ezért tért vissza feleségéhez, kedvese azonban nem akart ebbe belenyugodni és fenyegető leveleket írogatott. Az egyik ilyen fenyegető levélben célzást tett arra, hogy feljelenti őt, ha nem tér vissza hozzá. Ez a levél a rendőrség kezére került, amely a munkást letartóztatta.

Háromszáz tonna dinamit levegőbe repült. Transwalban (Délafrika) Leeuwoornstad közelében felrobbant 312 tonna dinamit, amelyet 34 vagonos vonaton szállítottak a Rand aranybányába. Az irtózatos dördülés mérföldekre elhallatszott és a messizi környéken valamennyi ablak betört. A robbanás a vonatot apró szilánkokra tépte széjjel. Nyolc ember a szerencsétlenség alkalmával életét veszítette. A robbanás okát eddig még nem tudták megállapítani. Ez volt a legnagyobb dinamittrakomány, amelyet valaha vonaton szállítottak.

Ugy szeretném tudni.

Ugy szeretném tudni:
Ki lesz az én párom?
Leszek-e én boldog
Ezen a világon?

Ugy szeretném látni:
Vajjon milyen létszen?
Szőke-e, barna-e?
Az én feleségem.

Az én hűvesemnek
Szép lesz-e termete?
Milyen lesz a szeme?
Kék-e, vagy fekete?

Szép lesz-e az arca?
Jó lesz-e a lelke?
Szerény, nemes lesz-e
A szíve érzelme?

Gondviselő Atyám!
Adj jó asszonyt nekem;
Oh, hadd legyen boldog
Az én bus életem.

Irta: FURKA ANDRÁS (Déceványa).

Pillangótenyészetet rendezett be egy angol. Neumann, az ismert angol rovartudós Berley mellett pillangó farmot rendezett be, hol szakképzett munkások a legértékesebb pillangófajokat tenyészítik. A legtöbb exotikus faj kapható minden alakban tojástól és hernyótól kezdve a kifejllett pillangóig. A pillangókat nagyobb részt üvegtálcákban tartják, melyeket az illető pillangó-faj által megszokott magas hőfokon tartanak.

Egy hatalmas termetű tengerészről kiderült, hogy — asszony. Herkulesi termetű tengerész vonta magára a múlt héten egy párisi rendőr figyelmét. A rendőr igazolásra szólította fel a matrózt, aki azonban egyetlen szót sem értett franciául, mire a rendőr a legközelebbi őrszobára vezette. Ott általános meglepetésre kiderült, hogy a hatalmas termetű tengerész nem is férfi, hanem asszony. Elmondta, hogy pomerániai német *Hambach* Annának hívják és 49 éves. Május 9-én hagyta el Hamburgot és *Le Havre*-ba igyekezett, ahonnan mint tengerész Amerikába akart jutni, hogy felkeresse férjét, aki az amerikai hadseregben szolgált. Az asszonyt egyelőre őrizetbe vették.

Válopőr — 62 évi házasság után. Thomas Herron és neje *enidi* (Oklahoma, Amerika) házaspár, miután 62 évig éltek zavartalan boldogságban s nyolc gyermeket s számos unokát neveltek fel, váratlanul felfedezték, hogy nem tudják többé egymást megérteni s ezért 1870-ben kötött házasságuk felbontását kérték a törvényszéktől.

Kettős öngyilkosság és vérpírós rózsák. *Novák* Lajos államasutusi nyugdíjast és az alsó-ausztriai Pittenből való *Stocker* Mariannát hernalsi (Ausztria) lakásukban holtan találták meg. Megállapították hogy világitógázzal megmérgezték magukat. Az indítók valószínűleg *Novák* gyógyíthatatlan betegsége és boldogtalan szerelme. Mielőtt az öngyilkosságot elkövették, legszebb ruhájukat vették föl és az asztalra cédulát tettek, amelyben azt kérik, tegyenek a koporsójukra tizenhárom vérpírós rózsát.

Tizenhétezer pengőt sikkasztott a Mohács-Kölkedi Árménstítő Társulat pénztárosa. A *Mohács-Kölkedi Árménstítő Társulat* július hó 17-én délután közgyűlést előkészítő ülést tartott. *Topálovics* János igazgató-pénztáros nem jelent meg az ülésen, hanem rokonával elküldette a pénztárszekerény kulcsát azzal, hogy nyíssák fel a pénztárt. A pénztárszekerényben az iratok mellett cédulát találtak, amelyben *Topálovics* arról ad hírt, hogy a *hányzó készpénzt elsikkasztotta*. Ugyanez időtájtban *Topálovics* kiment szőlőjébe és ottökéssel nyakán felvágta az ereket. Súlyos vérvesztéssel kórházba szállították. Állapota még válságos. A társulat tagjai a pénztárrovancsolás alkalmával megállapították, hogy *Topálovics* János 17.000 pengőt sikkasztott el.

A gabona-rozsda tömegesen megmérgezi az aratókat. A Tiszántulon fellépett gabonarozsda sok bajt okoz az aratásnál is, mert a kalászközből felszálló rozsdaapor sokszor megmérgezi az aratókat is. Legutóbb *Derecske* községben nyolc aratómunkás betegedett meg súlyos mérgezési tünetek között a gabonarozsdától. A községi orvos mind a nyolc munkást kórházba szállította.

Öngyilkos lett egy állatkerti majom. A *Chesteri* (Anglia) állatkertiben egy ugynevezett rhesusi fajtájú szent majom öngyilkosságot követett el. Egy hat láb hosszú kötél egyik végét a kalitkájában levő rudra kötötte, a másikat nyakára hurkolta s hirtelen leugrott a rudról. A hurok eltörte nyakcsigolyáját, azonnali halált idézve elő.

Majdnem megölt egy kakas egy csecsemőt. *Kiss* Bálint lajossaljai gazda tanyáján az udvaron az árnyékosabb helyen egy teknőben hagyták a szülők öthónapos gyermeküket, *Mari*-*kát*. Egyszerre sikoltozásra lettek figyelmesek. Riadtan siettek a gyermekhez, akit rettenetes dühvel támadott egy kakas. Szerencsére még idejében érkeztek, de a vérengző jószág már így is több helyen véresre marta a gyermeket, akit kórházba vittek.

Éhenhalt egy dűsgazdag aranytulajdonos. *Mansura* egyiptomi városban teljes nyomorban és elhagyatottságban halt meg egy 80 éves nő, aki 30 évig a legszigorubb magányban lakott egy kis dűledező kunyhóban. Midőn halála után a rendőrség átvizsgálta szegényes lakását, párnái alatt hatalmas bankjegyköteget, s arany- és ezüstpénzzel telt zsákokat találtak. A szerencsétlen nő a szó szoros értelmében arannyal telt ágyon halt meg.

Kétfilléres nagyságu biblia. Újzélndban (Ausztrália), *E. O. Keefe* parnelli állomásfőnöknek egyik tisztelője a világ legkisebb bibliját ajándékozta. A biblia táblája nem nagyobb egy angol 6 pennysnél (valamivel kisebb a magyar 2 filléresnél), gyufaszkatulyanagyságu dobozban fekszik és szövege közepes nagyságú ívvel elég könnyen olvasható.

Halálra csipték a méhek. *Champaleon* francia községben egy *Bernard* nevű 52 éves gazdálkodó a mezőn dolgozott, amikor rajzó méhek lepték el. A szerencsétlen ember, akinek fejét teljesen elborították a méhek, hasztalan védekezett ellenük és mire a mezőn dolgozók segítségére siettek, a szerencsétlen embert már halálra csipdesték a méhecskék.

Emberformájú kis állatot lőttek. Az ausztráliai *Grafton Gully* közelében egy munkás eddig ismeretlen borzalmas külsejű csuszómószót fedezett fel. Az állat 12 hüvelyk hosszú, háta ragyogó barna, 42 lába és nagy mérges fullánkjai vannak. A rokari radzsa *Scumatra* szigetén vadászaton emberre emlékeztető rejtélyes állatot lőtt. Az állat 18 hüvelyk magas, hátsó végtagjain egyenesen járt, szinte világosszürke és fején az emberi hajzathoz hasonló szőresemő volt látható.

Olcsó ruházati anyagokat hoznak forgalomba.

Az Árelmező Bizottság a legszegényebb néposztály ruházati szükségletét kielégítendő, megállapodásra jutott a gyárakkal és a kereskedőtestületekkel egyes felső és alsó ruházati anyagok jutányos áron való forgalomba hozatalára.

Az így forgalomba kerülő anyagok fogyasztói ára a következő:

	Cm széles	Métere pengő
Pamutszövet nyersáru	78	0.54
Pamutszövet nyersáru	78	0.65
Pamutszövet fehéráru	72	0.55
Pamutszövet fehéráru	72	0.83
Gyapjuszövet kamgarn	140	9.60
Férfiszövet félkamgarn	140	5.30
Női szövet félkamgarn	92	2.60
Bekecsszövet	140	10.30
Gyapjuszövet lóden	140	8.80
Pamut strux	126	2.90
Zeug	63	1.06
Fejkendő darabja		0.69

Az árut márkával látják el. A márka tartalmazza a fizetendő legmagasabb árat is, melyhez tehát a kereskedő semilyen költséget, forgalmi adót (fázisadó), fuvarozási és csomagolási költséget nem számíthat hozzá. E cikke hatósági ellenőrzés alatt állanak, minden visszaélés, vonatkozzék az akár az árra, akár a minőségre, szigorú megtorlásban részesül.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

19

IRTA: FÖLDES GÉZA

Az erdei rétek messze vannak a lakóháztól. A szénacsinalás pedig hosszadalmas munka. Hogy ezt elvégezhesék, nem szaladhatnak ide minden órában háznépéstől. Ez az oka, hogy ilyenkor ide az egész háznép kimegy s egy egész hétre való ételmezt is hoznak magukkal.

Ráki mellett sok szekér elhaladt. De egy cigányné gyaloglása nem olyan esemény, amely nagyobb feltűnést okozna. Azt különben is tudta a faluban mindenki, hogy az erdőn kanalas cigányok dolgoznak. Ha tehát az uton cigánnyal találkoznak, az biztosan csak azokhoz tartozó lehet.

Ráki eleinte attól meg-megijedt, hogy hátha valamelyik székely felismeri? De, amikor látta, hogy közönyösen haladnak el mellette, megjött a bátorsága.

Egy jószívű székely meglátta, hogy ennek a szegény cigánynénak a rossz uton milyen neheze esik a gyaloglás, felvette a szekérére. Ráki ezt a székelyt jól ismerte, de az nem is sejtette, hogy ő most nem egy gyámoltalan cigánynén, hanem máson segít.

Ráki a hívást szívesen elfogadta és felült a szekérre. A saroglyában bőven volt széna s a puha ülésen elég jól érezte magát.

Mikor az erdőbe jól behaladtak, a szénacsinalók és a Ráki utja kettévált. A szénacsinalóknak jobbra, Rákinak pedig balra kellett menni. Megköszönte a szíveséget és leszállott. Az erdő sűrűjébe igyekezett. A cigányok sátorozásától messze, egy nagy hegy tövében volt az a vadászházikó, ahova Ráki akart menni.

A nap már fényesen ragyogott az égen, amikor Ráki megérkezett. Fáradt volt és alig várta, hogy leülhessen. Nem volt ő elkényeztetett gyermek, de ez a hosszú és nehéz gyaloglás mégis kimerítette egészen.

Amint felért a tornácra, egy előtte álló székre valószínűleg leroskadt és a táskáját a földre dobta. A zajra figyelmes lett a háznak a lakója és menten kijött.

Ráki, amint meglátta, hogy egy idegen férfi közeledik feléje, nagyot sikoltott s nyomba el is ájult. Jancsi az elalélt lányt megfogta és a kanapéra akarta lefektetni. De ahogy rátekintett, azonnal megismerte.

És most Jancsin volt a meglepetés sora, mert előtte állott az a lány, aki az életét feldulta és aki elől talán még a pokolba is elmenekült volna. Jól tudta ő, hogy ezt az uri familiát soha meg nem közelítheti és most ime, itt áll az erdő legelrejtettebb zugában előtte.

Nem mert a szemének hinni. Azt gondolta, kisértet áll előtte. Tapogatta a saját fejét, szívét,

hogy csakugyan ébren van-e? Hogy ez valóban Ráki, azt még gondolni is alig mertte és ijedten kiáltott fel:

— Isten, ne hagyj el! Miért kísértesz engemet?

Ráki is eszméletre tért és most rajta volt a csodálkozás sora. Ő is azt kérdezte:

— Hát maga mit keres itt?

Jancsi a még mindig fekvő leány elé letérdelt. Megfogta a kezét és csókjaival halmozta el.

Rákit nagyon meglepte, hogy őt itt nem a vadon erdő várta s viszont Jancsi azt gondolta, ez a drága kisasszony érte jött ide. Ki tudja, mióta keresi?

Mint mikor álmából ébrednek az alvó és az álom még viaskodik az ébrenléttel, olyan formán nyerték vissza mind a ketten nyugodtságukat.

Végre is Ráki határozottan követelte Jancsitól, mondja meg: mit keres itt? Miért jött éppen ide?

Mielőtt Jancsi a Ráki kérdésére felelhetett volna, Ráki már észrevette, hogy Jancsi ennek a háznak régi lakója. Itt van több rendbéli ruhája és a hegedűje is. Az asztalon irások és kották hevernek, sőt egy, a postára rendszeren elkészített levél is volt ott. Ráki ezen el is olvashatta a saját címét.

— Szent Isten! — kiáltott fel — hiszen én azokat a dalokat és a kottákat innen kaptam! — Erősen Jancsi szeme közé nézett és azt kérdezte — Igaz?

— Igaz, — felelte Jancsi lesütött szemmel.

Erre mind a ketten elhallgattak. A hosszú csendet Jancsi törte meg és mély szomorúsággal kérdezte:

— Miért jött ide? . . . Az én felzavart lelkem itt, az erdő csendjében már lecsillapodott . . . Az a kézfogás, az a tekintet üldözött, kergetett, bolond cselekedetekre ösztönzött. Ki akartam talán még a világból is menni . . . Oh, Istenem, mennyit szenvedtem! . . . Ne kísértessen, ne kinozzan! . . . Én magát el akartam felejteni . . . — lerogyott egy székre és tovább beszélni nem tudott, csak az ajka motyogott valami értelmetlen szavakat.

Ráki a Jancsi vállára tette a kezét.

— Édes barátom, az Isten utjai előttünk örök titkok. Én magát nem kerestem, higgye el, hogy talán még eszembe sem jutott soha . . . Én elhagytam apámat . . . Nagy oka volt ennek. Nyakamba vettem a világot. Ez az első állomása utamnak. Azt hittem, én itt egyedül leszek . . . Isten másként intézte . . . Elöttem fut, rohan egy álomkép . . . s maga is szalad egy álomkép elől. Vajjon találkoznak-e ezek valamikor?

(Folytatjuk.)

Tíz év múlva derült ki egy gyilkosság Átokházán. 1922 március 22-én Dobák Antalné, egy átokházi földműves felesége bejelentette az alsótanyai rendőrségen, hogy férje öngyilkos lett, felakasztotta magát. A rendőrhatalóság meg is adta a temetési engedélyt, a temetés után azonban sugdolózni kezdtek, hogy a földműves nem természetes halállal halt meg, hanem felesége, akivel állandóan civódott, tette el láb alól. A nyomozás terhelő adatokat nem talált s az eljárást felfüggesztették. Mintegy három héttel ezelőtt ismét felszínre került az ügy. Az alsótanyai rendőrség Bauer Ede detektívét bízta meg a nyomozással, Bauer megállapította, hogy Dobák Antalné 1922 márciusában megegyezett Rieger Pálnéval, akít a tanyai községben általában csak pipás Pistának hívtak, mert nő tétre már több mint tizenegyre ére férjruhában jár. Rieger Pálné a dolgot megbeszélte Horváth János, álnéven Benda István napszámmossal, aki még sógorát, Császár Józsefet is beavatta a dologba. Március 22-én este a két férfi és Riegerné elrejtőzött a Dobák-tanyán és amikor Dobák hazaérkezett, ráugrottak, köteleket dobáltak a nyakára és felakasztották. Amikor Dobák meghalt, a holttestet kivitték a kamrába és ott újra felakasztották, hogy az a látzata legyen a dolognak, mintha Dobák öngyilkos lett volna. Dobákné ezután a gyilkosoknak egy bárányt, búzát, sonkát és pénzt adott. A tetteseket letartóztatták. Valamennyien beismerő vallomást tettek.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

ett ett ett h
ett ett (-ik) a dorbézol
(m=g)

(Beküldte Seres Béla Kúnagótáról.)

2. Szórejtvény.

oroszlán sz gyilkol ő

(Beküldte Németh Emmy Rácalmásról.)

3. Pontrejtvény.

T . l . a . o . z . n . T . i . n . n . l . e .

(Beküldte ifj. Ferenc József és ifj. Gusztáv János Somogyiszentimrérről.)

4. Szórejtvény.

A tíz éves Antal érzékszerv
királynő
(-z)

(Beküldte Jenői Sándor Soltról.)

5. Szórejtvény.

Ut kutya
(e=é)

(Beküldte Csipai Mihály Csongrádról.)

A rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a 34-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkövető érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 28-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Hangszergyár.** 2. Szórejtvény: **Ötletes.**
3. Szórejtvény: **Törpebírtokos.** 4. Szórejtvény: **Árvaszék.**
5. Szórejtvény: **Borzasztó.**

Megfejtették: Hotwagner József, Kiss István, Zakács Ferenc,

Tóth Ila, Szántó István, Gábor Ildikó, Kún Mihály, Németh Emmy, Szokoli Juci, Góg Róza, Ifj. Kántor Albert.

Jutalomkönyvet nyertek: **Zakács Ferenc (Csurgósarkad), Góg Róza (Gyula) és ifj. Kún Mihály (Földes).**

A 29-ik számban közölt rejtvenyek megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Gazdasági gép vételére 100 métermázsza búzával tartozom, melyet szeptember 1-én kell kifizetni. Én a törvény szerint követelhetem-e attól a boltától, akinek a 100 métermázsát kifizetem? (Novaji előfizető.) — **Felelet:** A 3500/1932. sz. M. E. rendelet szerint Önnek az illető, akinek a búzát kiszolgáltatta, mázsánként 4 P értékű góbanjegyzelvényt köteles átadni, amely szelvények értékéből 2 pengőt, ha adótartozása áll fenn, erre számolják el, 2 pengőt pedig készpénzben kap meg a közégi előjárásnál.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Vasárnap, július hó 31-én. Állat- és kirakodóvásár: Felsődabas, Kiskúnlacháza, Ujkécske. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kutas; Szeged.

Hétfőn, augusztus hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Apc, Ádánd (bizonytalan), Bácsbokod, Balassagyarmat, Harkány, Jászalsószentgyörgy, Jászárokszállás, Kiskőrös, Kiskúnlacháza, Kölese, Magyaróvár, Mezőkeresztes, Nagydorog, Nagyoroszló, Nádudvar, Pécs, Sopron, Szendrő, Tab, Tarcal, Tarján, Tiszánána, Vaja (bizonytalan), Várpalota. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Deveser, Galambok, Meryne, Zalaszentiván, Szigetvár. — **Állatvásár:** Eger, Sümeg. — **Marha- és kirakodóvásár:** Óriszentpéter. — **Kirakodóvásár:** Szentendre.

Kedden, augusztus hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Beled, Jászszentandrás, Nagybörzsöny, Nagyecsed, Söskút, Vásárosnamény. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Deveser, Nagykanizsa, Somogyfőmén. — **Állatvásár:** Szikszó, Sátorlajuhely.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak július hó 25-én.

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza, tiszai: új 77 kg-os 13.10—13.50, 78-as 13.25—13.60, 79-es 13.40—13.70, 80-as 13.50—13.85; felsőtiszai és egyéb új 77 kg-os 12.75—13.05, 78-as 12.85—13.15, 79-es 13—13.25, 80-as 13.15—13.45. Rozs, pestvidéki 9.—9.20, árpa, takarmány elsőrendű 12.50—12.75, másodrendű 11.90—12.25, zab elsőrendű 14.50—14.75, másodrendű 14—14.25, tiszai tengeri 18.30—18.40, korpa 11—11.20, 8-as liszt 16.25—16.50, repce 23.25—23.75, lóhere 50—54, bóbhere 52—55, sz. repászetlet 12.75—13.25 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát veszt, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 13.70—13.72, márciusra 15.30—15.32. Rozs októberre 10—10.01, márciusra 11.40—11.42. Tengeri májusra 10.62—10.63 pengő métermázsánként.

A készárupiac és határidőpiai gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. jelentése.) Bátorhercében az irányzat a belföldön szikárd, annak ellenére, hogy a külföldi vevők a felemelt jegyzéseket még nem hajlandók megfizetni és kérdéses, hogy a jelenlegi felemelt árak mellett a még meglévő készletek elhelyezést találhatnak-e? **Fehérhercében** igen jó termésünk van, nagy mennyiségek kerülnek eladásra és a minőségek is túlnyomórészt igen kielégítőek. Tekintettel arra, hogy a többi termelő országok is igen kiváló termésről számolnak be, külföldi eladások még nem jöttek létre. Az árak egyébként — a tavalyiakkal szemben — rendkívül alacsony színvonalon mozognak. **Pannobükköny** és **szőcsös bükkönyből** az első tételek már piacra kerültek, azonban üzletkötés mostanáig nem volt. A rendkívül nyomott külföldi árjegyzések és az északi államok még mindig igen tekintélyes tavalyi készleteire való tekintettel egyelőre kevés kilátás van a szőcsös bükkönyből exportlehetőségre. A belföldi üzlet az esős időjárás folytán igen megelégtelt, **muharmag, kölesfajták és tarlórépamag** igen jó keresletnek örvendnek és a cseleky készletek folytán az árak emelkedtek. A budapesti áru- és értéktörzse hivatalos jegyzése nyers áruért, 100 kilónként: bíborherce 46—48 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—50, duplanullás finom tézstaliszt 40—44, nullás 38—44, kettes főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 12, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12.50, buzakonkoly 11, konkolydara 12, lenmagpogácsa 18, napraforgópogácsa 15.50, repecgolya 12, rozskonkoly 11, rozskorpa 11.50, rozsosca 11, rozstakarmányliszt 16, szójabab-pogácsaliszt 23, tókmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, új másodrendű 5.50—6.80, harmadrendű csomagolásra 4.50—5, muharszéna 6, lucernaszéna 5.50—7.25, zabosbükkönyszéna 5—5.25, alomszalma elsőrendű 4—4.50, alomszalma másodrendű 3.30—3.50 pengő métermázsánként.

Cirokszál takaró szalma átlagárban 20—22, bélesszalma átlagárban 5—7 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Élő borjúk, belföldi szopós elsőrendű 0.52—0.62, kivételesen 0.64, másodrendű 0.46—0.51, harmadrendű 0.38—0.45 pengő kilogrammonként, élőszuliban.

Tenyészmarhák és járműokörök. Elsőrendű belföldi járműokör (tarka) 0.52—0.56, elsőrendű belföldi járműokör (fehér) 0.52—0.56, 1½ éves úszók 0.45—0.50, 1½ éves tinók 0.48—0.50, fiatal, friss fejsz tehén 0.75—0.85 pengő kilogrammonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistogasz ürök, páronként 100 kg, vagy ezen felüli súlyban 44—50 fillér, prima hizott báránnyok, páronként 75 és 80 kg közötti súlyban 44—50 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevoánálval.

Vágómarháváásár. Ökör közép 38—49, bika közép 38—48, tehén 32—50, gyenge 26—36, növendék 36—48 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű 74—104, középminőségű 104—110, nehez-sértés 115—116, keresztezett 112 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 35—45, igaz kocsiló (melhez nyugati fajta) 220—450, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 200—325, számar 44, alárendelt 20—200, vágó 15—150 pengő darabonként.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 0.45—0.50, tarka 0.55—0.65, borjubőr, rövid lábbal 0.70—0.80 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastagbátaszín, felsál, fehérpecsenye 120—240, fartó, lapocka, puha hátzsin 120—240, esontos oldalas, tarja, szegye 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelv 150—200 fillér kilogrammonként. — **Borjувásár:** Felszeletelt comb 180—240, sütni való 100—220, pörköltnek való 70—120 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 160—200, gerine, lapocka 140—180, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 200—300, comb, tarja, lapocka 170—200, oldalas 130—170, füstölt karaj, lapocka, tarja, oldalas 150—300, olvasztani való szalonna 160—170, sózott, kenyérszalonna 140—170, füstölt 140—200, hárj 168—188, tepertő, zsiros 160—200, sertésszár 160—166 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—340, csirke 90—280, ruca 150—250 fillér darabonként; ludmáj 390—800 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Teatojás 7—9, főző 6—7 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsa 280—400, ponty 200—280, kárász 100—160 fillér kilogrammonként. — **Rák** 8—80 fillér darabonként, nagyság szerint.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 34, lefőlözött 14, aludttej 100, tejszín 180—220, tejföl 120—180 fillér literenként; centrifugált teavaj, tömbben 280—320, 10 dkg-os csomagolásban 320—380, főzővaj 260—280, szedett, vidéki 260—280, tehénturó 80—120, sovány tehénturó 40—70, juhturó 200—280, kevertturó 140—200, juhsajt 160—220, hazai ementálisajt 280—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Szárzafőzelék és szárzástésza. A nyílt piacokon: Lenese 32—80, hántolt feles borsó 46—80, aprószemű fehér bab 24—32, nagyszemű 44—100, színes 34—48, finom árpakása 70—100, durva 48—68 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa csomója 4—16, petrezselyem 2—14, zeller darabja 2—6, kalafélé 1—3, karfiol kilogrammja 30—60, makói vörösbagyma 12—18, közönséges 8—14, fokhagyma csomója 6—20, cékla 14—26, fejeskáposzta 6—16, savanyított káposzta 26—40, kelkáposzta 6—26, vöröskáposzta 30—50, fejes saláta darabja 2—6, torma 60—180, új burgonya 8—14, tömör esiperkegomba 120—200, szegfűgomba 180—200, éti vargánya 140—200, tinórugomba 180—260, szartított gomba 1600, feketeetek 6—20, jánosnapj retek 8—14, ugorka, savanyítani való 6—16, salátának való 4—14, savanyított ugorka 100—140, kovászos 25—60, zöldpaprika, kicsi, darabja 1—4, nagy 3—12, savanyított kilogrammja 100—120, vajbab, hüvelyes 10—24, kifejtett 60—80, zöldborsó, hüvelyes 10—26, kifejtett 40—60, paradicsom 40—120, konzerv literje 80—100, paraj, tisztított 14—35, főzőtök 3—6, gyalult 10—16 fillér kilogrammonként, zöld tengeries 5 darabonként 3—8 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Közönséges alma 30—80, közönséges körte 36—100, meggy, nagyszemű, kemény 60—80, aprószemű, kemény 20—40, fekete ropogós cseresznye 80—140, piros, ropogós 60—120, kajszinbarack, befőzni való 40—70, kajszinbarack 30—140, őszibarack 80—200, befőzni való 100—140, málna 70—140, erdei szamóca 160—220, ribizli 30—60, pösméte 20—50, sárgadinnye 60—160, szilva 96—140, gyümölcsiz 140—320, zöld dió 30—50, keményhüvely dió 90—100, dióbél 280—400, mogyoró, héjazott 360—480, mandula, héjazott 440—660 fillér kilogrammonként; citrom 6—10 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 320—360, félédes, gulyás 280—320, rózsapaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 140—160, kék mák 120—140, pergett méz 120—140, házi színszappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak egy-ként Szegeden: Édesnemes paprika 1.15—1.45, félédes paprika 0.80—0.90, rózsapaprika 0.60—0.70, másodrendű paprika 0.40—0.50, harmadrendű paprika 0.25—0.30, esőves fűzerpaprika fűzerenként 1.50—2.20 pengő. **Katocsán:** Édesnemes paprika 1.12—1.40, rózsapaprika 0.50—0.75, másodrendű paprika 0.28—0.40, harmadrendű paprika 0.14—0.20, fűzérés esőves paprika 0.35—0.40 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac nagyon esőndes. A belföldi és a külföldi üzlet majdnem teljesen szünetelt. Bár a készletek már lényegesen csökkentek, a kínálat még mindig élénk. Az árak változatlanul a következők: falusi áru hektoliterenként 1.10, urasági tételek minőség szerint 1.20—1.40 pengő.

Szesz és szeszes italok. A detailforgalomban finomított és denaturált szesz kisebb tételekben kelt el. **Gyümölcspálinka.** Törkölypálinkában a kereslet valamivel élénkebb volt és 2.90 pengő is történtek eladások, de voltak 2.70—2.80 pengős ajánlatok is. **Szegrőpálinka** 2.80 pengőn, szilvőrüöm, nyári áru 3.60—3.70 pengőn, kék áru 4.20—4.30 pengőn jegyeztek 10.00 literfokunkat + 3 % forgalmi adó.

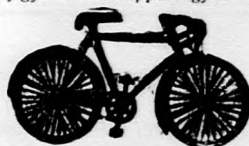
Papiac. A termelői árak, főleg cserfóban olyan színvonalra hanyatlottak, amelyek a termelés folytonosságát veszélyeztetik és így az erdőbirtok érdeke az árak terén uralkodó tarthatatlan helyzet megszüntetése. **Fenyőfában** az üzletmenet nagyon gyenge. Az árak változatlanok és áremelésre nincs is kilátás. **Lomfában** alig jönnek létre üzletkötések.

Ídegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi július hó 25-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 20.50 (20.90), dollár 5.70½ (5.73½), hollandi forint 2.29 (2.31), német márká 1.35 (1.36), svájci frank 1.10 (1.11), pengő. *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Cseh korona 16.96 (17.06), francia frank 22.30 (22.50), szerb dinár 9.96 (10.08), oláh leu 3.46 (3.56), lengyel zloty 63.95 (64.45), olasz lira 29.90 (30.20) fillér.

Színarany kilogrammja 5245—5260 pengő. Napolon-arany darabja 32.10 (32.45) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uraló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengős részletre.
Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányú kerékpárhoz **nagyban eredeti gyári áron** szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —